

Torontský Věstník – Bulletin ***POBOČKA TORONTO BRANCH –IV, 2023***

Zdravíme. Toto číslo věnujme 28. říjnu.

V krajanské komunitě se opět rozjelo mnoho akcí. V září vše zahájil Czechtobberfest na Masaryktownu.

Natěsnaný rozvrh je jedním z důvodů, proč hra TROJLÍSTEK, společné dílo pobočky Toronto ČSSK a divadla *Skvosty*, nebyla na živé scéně, jak jsme původně zamýšleli. Byli jsme nuceni učinit rozhodnutí: udělat filmovou inscenaci. Za tímto účelem přijel do Toronta zkušený filmový tvůrce Bohdan Turok. Hra autorky

Olgy Turokové měla světovou premiéru v r. 2018, ke stému výročí vzniku Československa. Zaslouží si uvedení i tentokrát, ke 105. výročí. A zaslouží si, aby i přes technickou náročnost natáčení byla zachovaná na filmu. **Právě jsme natáčení filmové verze dokončili.** Těšíme se, že někdy v r. 2024 budeme pořádat promítání, které vám včas oznámíme. V příštím, vánočním, *Věstníku* přineseme více informací.

Záběr z divadelního představení z r. 2018

Uprostřed je Martin Jelinowicz (TGM), dále Robert Hanousek (E. Beneš) a Milan Stolár (Gen. Milan R. Štefánik)

Dále se nekonalo: V Ottawě sice proběhly poslední přípravy na slavnostní odhalení Památníku obětem komunismu. K akci mělo konečně dojít 2. listopadu, po 15 letech. Kanadská vláda se však rozhodla odhalení znovu oddálit, prý někdy na rok 2024, bez omluvy a bez dopisu, jen na web stránce. Za zprávu děkujeme našemu Robertu Tmejovi. Bude nás dále informovat.

Avšak konaly se dva úspěšné koncerty v rámci Nokturn:

- Zemlínského kvarteto

- Klavírní koncert mladého umělce Jana Čmejly, ve spolupráci s Generálním konsulátem České republiky v Torontu ke 105. výročí založení Československa. O těchto akcích si můžete přečíst v *Satellitu* a shlédnout reportáže na krajanském vysílání *Nová Vize*. (OMNI 4, sobota 21 hod.).

DATA, KTERÁ SI V TYTO DNY NE/PŘIPOMÍNÁME:

28-30. září 1939 - **Mnichovská dohoda, neboli Mnichovská zrada:** Před 85 lety státníci Velké Británie, Francie, Itálie a Německa v bavorském hlavním městě dohodli, že Československo má nacistickému Německu odstoupit velkou část svého území. Československo u jednání nesmělo být přítomno, čelilo nátlaku svých "spojenců". Britský premiér Neville Chamberlain si myslel, že zachránil mír.

8. listopadu 1620 - Bitva na Bílé hoře: U Prahy se odehrála bitva katolické ligy a císaře Ferdinanda s protestantskými, převážně českými stavy. Stavovská vojska byla poražena, vůdcové povstání pozatýkáni a později popraveni. Jde o velmi tragické datum v českých dějinách. Důsledky prohrané bitvy byly mj. to, že Český stát přestal existovat na 300 let.

28. říjen 1918 - Vznik Československé republiky: Ano, i toto významné výročí, letos 105., už některé krajanské spolky ignorují, i ty, od kterých bychom to nečekali.

17. listopad 1989 – "Sametová revoluce": - viz krajanská a česká média.

17. listopad 1839 – Mezinárodní den studentstva: Němečtí okupante v Praze brutálně potlačili demonstrace, zavřeli české vysoké školy

Lilinka Fryntová je členka dětského sboru Toronto Children's Choir. V říjnu se sborem zpívala v *Carmina Burana* v prestižní Roy Thompson Hall. Ostatně, v tomto sboru působily i Barunka, Elenka a Julinka Fryntovy. Máme radost z jejich úspěchů a těšíme se, že je budeme vídat/slyšet na hudební scéně.

21. října se dožila 90 let paní Zdena Škvorecká – spisovatelka (Zdena Salivarová). S manželem, známým spisovatelem Josefem Škvoreckým (+2011) založili v Torontu nakladatelství "68 Publishers", které od r. 1971 vydávalo československé autory, hlavně doma zakázané. Manželé Škvoreckých byli od prvních chvil v exilu, od r. 1969, členy Českého a Slovenského sdružení. Více si přečtete v nových online vydáních krajanských publikací. K tomuto životnímu jubileu gratulujeme a blahopřejeme.

V květnu se dožila 100 let paní Emilie Janků. Gratulujeme a blahopřejeme. E. Janků je vdova po někdejším starostovi Sokola Toronto, Janovi Janků. Povoláním byla zdravotní sestra. Krátce po válce šla pracovat do Terežína pomáhat vězňům. Svou profesi pak provozovala i potom v Kanadě. Pan a paní Janků vždy navštěvovali většinu našich krajanských akcí. Jan ještě před rokem také stihl oslavit 100 narozeniny.

Ještě bychom rádi připomněli zaplacení členského příspěvku – těm z Vás, kdo tak ještě neučinili. - 30 CAD, 20 CAD – senioři. Můžete poslat **šek vystavený na Czech and Slovak Assoc. of Canada – Toronto Branch**, na adresu místopředsdkyně. **B. Sherriff, 13-1812 Burnhamthorpe Road East, Mississauga, ON L4X 0A3**

Jestli si přejete zaplatit elektronickým převodem, kontaktujte nás na níže uvedenou emailovou adresu.

Bez vás se naše činnost stává těžší. S vaší pomocí můžeme spolu s Ústředím hájit zájmy naší krajanské komunity.

Sdělte nám emailovou adresu, příp. telefonní číslo. Emailem vám můžeme psát vždy o všem včas, ostatní musíte čekat na zprávu poštou asi 4x do roka.

Zavedli jsme rubriku *INZERCE*, upozornění o krajanských službách. První je zde:

- *Hledáte někoho na hlídání dětí (au pair), případně hlídání domu a domácích mazlíčků během dovolených nebo pomoc v domácnosti ? Zavolejte na číslo (647) 892 6912.*

ENGLISH

We wish to inform you that the play TROJLISTEK- a joint project of Czech and Slovak Association of Canada together with the theater group Skvosty, **would not be performed live on stage as originally announced**. Due to tight scheduling in the community we decided to film it instead. Experienced filmmaker Bohdan Turok come to Toronto on November 3. Filming presents technical challenges but this project merits being preserved on film for future viewing. The play, written by Olga Turok, had a world premiere in 2018, on the 100th anniversary of the creation of Czechoslovakia, with only one performance. We felt the play deserved to be seen again, suitably at the occasion of 105th anniversary. **We plan to create a successful filmed version for a screening in 2024, to which you will be invited.** We completed the taping and work is now in the editing stage.

Traditional Czechtobberfest started the rich program in the community. Then there were two successful Nocturnes concerts:

- Zemlínsky string quartet

- Piano koncert of young artist Jan Čmejla, in cooperation with the Consulate General of the Czech republic in Torontu to mark the 105. anniversary of the creation of Czechoslovakia.

What did not take place: Unveiling ceremony for the Monument to the Victims of Communism was to take place on Nov. 2, after 15 years. The Canadian government decided to postpone the unveiling again, to 2024. We thank our Robert Tmej for the news. He will keep us informed.

Historic Dates Worth Remembering:

Sept. 28-30, 1939 - Munich Agreement, AKA Munich Betrayal: 85 years ago leaders of G. Britan, Francie, Italy and Germany met in Munich and agreed that Czechoslovakia is to cede large areas to Nazi Germany. Czechoslovakia was not allowed to be at the meeting and faced great pressure from her „allies“. British MP Neville Chamberlain thought he saved peace.

November 8, 1620 – Battle of the White Mountain: A sad date in Czech history. The Czech state disappeared from the map for 300 years.

October 28, 1918 Czechoslovakia created

November 17, 1989 - “Velvet Revolution” - communist regime ends in Eastern Europe

November 17, 1939 – International Students’ Day: Nazi occupiers crack down on demonstrations in Prague and close Czech universities, arrest student leaders

Lili Frynta, member of the Toronto Children’s Choir sang in *Carmina Burana* in Roy Thompson Hall. Other Frynta daughters also sang with the Choir - Barunka, Elizabeath and Julinka. We are pleased by their success and look forward to hearing their singing.

In October, Mrs. Zdena Škvorecká turned 90. With her husband, the late Josef Škvorecký, they founded “68 Publishers“. From their first days in exile (1969) they were members of the CSAC. Congratulations and best wishes!

A reminder to those who have not paid the annual dues. Our membership dues are \$30 and \$20 for seniors. Please mail your cheque to **Czech and Slovak Assoc. of Canada – Toronto Branch**, to our Vice-Chair.:

B. Sherriff, 13-1812 Burnhamthorpe Road East, Mississauga, ON L4X 0A3

If you wish to use bank e-transfer, contact Barbara at the email address below.

We need your help if we are to continue promoting our culture and languages, and together with our Head Office to speak on behalf of Czech and Slovak Canadians and expats. We thank you in advance.

If you advise of your mailing address we can send you more information sooner!

That’s all for today, we’ll be in touch soon.

Markéta Slepčiková – Předsedkyně/Chairwoman,

Barbara Sherriff – Místopředsedkyně/Vice-Chair.

barbara_sherriff@rogers.com

Speciální várku piva vytvořil pivovar Spearhead v Kingstonu. Děkujeme Generálnímu konsulátu za obstarání k příležitosti slavnostního koncertu.

Special batch of beer from Spearhead Brewing in Kingston, Ont. We thank them and the Consulate of the Czech Republic.

Ještě upoutávka/ Another fine music event:

Nocturna ve městě – Operní árie z Prahy – John Holand, aj., neděle 19.11., Kostel Sv. Václava (496 Gladstone Ave.), vstupné 25.00 dolarů /

Nocturnes in the City, Opera Arias from Prague, John Holland, Sunday, Nov. 19., St. Wenceslaus Church
Admission \$25.00

K ŘÍJNU A K LISTOPADU

Tento rok uplyne 105 let od konce I. Světové války. Příští rok si připomeneme 110. výročí jejího začátku. Vyrůstala jsem v Kanadě. Vždy 11. listopadu, kdy si anglicky mluvící svět připomíná padlé obou světových válek, jsem se ve škole zúčastňovala pietního programu. Např. v 70. letech na střední škole Jarvis Collegiate v centru Toronta (mimořadně nejstarší střední škola v Torontu, založena r. 1807.) Ve stejnou dobu sem chodila i nově zvolená starostka města Toronta Olivia Chow. Vídaly jsme se však jen na jednom předmětu, výtvarná výchova. Měla velký talent, uznávám. Ale abych neodbočovala.

Vzpomínku 11.11., tzv. Remembrance Day, jsem brala natolik vážně, že jsem si ani neuvědomovala, že moji vlastní dědečkové taky bojovali v 1. Světové válce, ač na jiné straně, naverbovaní za nenáviděné Rakousko-Uhersko. Oba se vrátili domů, matčin otec František Kutheil však, po zranění střelou dumdum, s kratší nohou. Jen taktak unikl amputaci, prý díky obětavé péči zdravotní sestřičky. Oba dědečkové zemřeli dávno před tím, než jsem byla ve věku, abych se jich mohla cokoli ptát. Ale prý o tom stejně nechtěli mluvit.

Před několika měsíci vysílala televizní stanice TVO pětidílný francouzský dokumentární film *Apocalypse - World War I* (tvůrci Iabelle Clarke a Daniel Costelle). Výborný dokument je plný málo viděných archivních záběrů, restaurovaných a kolorovaných, ukazujících nejen vojáky a frontu, ale civilisty v ulicích měst, potentáty, politiky, krále, vojevůdce apod. Podrobně popisuje politickou situaci, která k válce vedla, ukazuje mapy světa a různých front. A hlavně zdůrazňuje hrůzy, zrudnost a nestoudnou aroganci vládců a jejich ochotu obětovat miliony mužů a ostatně i civilistů. Přesto – nikde ani zmínka o Československých legiích, jejich hrdinné činnosti v Rusku, např. významné obsazení sibiřské magistrály, apod. O Rotě Nazdar, která už od srpna r. 1914 působila ve Francii, taky ani slovo. Ale s podobným postojem se my, kdo žijeme mimo starou vlast, setkáváme už leta.

Z hrůzné, ničivé první světové války však vzešel aspoň rozpad Rakouska-Uherska, kde naše národy žily v područí a jejich příslušníci byli druhořadými občany, a vznik nezávislého Československa! Státu, kde český národ obnovil svou státnost po 300 letech a bratrský slovenský dokonce po 1000 letech. Státu, který byl potom jedním z nejdemokratičtějších a nejvyspělejších na světě.

Letošní 28. říjen a polokulaté 105. výročí založení Československa, je zastíněno hroznými věcmi ve světě, válkami a terorem. Je obtížné pro nás, lidi z jiné části světa, rozumět pozadí, pro komplikované historické spletnosti a letité spory náboženské, národnostní, apod. Můžeme stát na straně nevinných trpících a civilistů. Situace však není nepřehledná v případě nás Čechů /Slováků. Snahy národních buditelů byly správné, jakož osvobození od habsburského režimu. Navíc si uvědomme, že Čechoslováci mají ve vztahu k jiným národům naprosto čistý štít. V posledních 1000 letech jsme nezabírali cizí území, nepáchali genocidu, nekolonizovali, ani jsme nevymysleli žádné -izmy a zrudné ideologie. Naopak přispěli jsme světu humanismem např. Komenského a Masaryka, a přitom se museli celou dobu starat o přežití. Čili jako národ se můžeme směle a hrdě podívat komukoli do očí. A o přežití jako stát a národ se snažme dál!

B. Sherriffová

Malá úvaha o Covidu a očkování

Nepovím nic nového, jen shrnuji to, co mnozí z nás již dávno pocítují. A sice, že očkovací kampaň proti Covidu vyvolává značné pochyby a nese rysy člené propagandy. Věc soudím jako úplný laik.

Hned úvodem. Jedinci, kteří jeví pochyby o očkování proti chřipkám a Covidu jsou šmahem označeni termínem Anti-vaxxers a jsou zařazeni do jednoho šiku s pomatenci a bloudy, kteří věří, že Země je plochá a kteří zavrhnou moderní lékařskou vědu včetně očkování. Je to záměrná zkreslenina reality. To že zavrhnou jeden medikament, neznamená, že zavrhnou veškerou medicínu. Jsou léky zázračné a naopak velmi škodlivé se strašnými vedlejšími účinky. Například Thalidomide, po jehož požití se rodily příšerně zmrzačené děti. A zrovna tak je to s očkováním. Jsou vakcíny blahodárné jako třeba Sabinova proti obrně. Její předchůdce vakcína SALK, musela být odvolána, protože po očkování SALK vakcínou zemřelo 500 dětí.

Proč máme tedy pochyby o vakcíně proti Covidu a chřipkám? Důvodů je několik. Skoro každý s kým jsem měl možnost na toto téma hovořit, zná někoho kdo dostal Covid, ačkoliv byl několikrát očkován a mnozí znají případy, kdy lidé po očkování proti Covidu těžce onemocněli, nebo dokonce zemřeli. Mimo to Internet je plný konkrétních případů s plným uvedením jmen a fotografií jedinců, kteří byli těžce poškozeni očkováním. Evidence je nevyvratitelná.

Tradiční princip očkování je zázrak moderní lékařské vědy. Do těla je vpraven mrtvý virus a nebo velmi malé, neškodné množství virů, které nenakazí, ale mobilizují náš imunitní systém proti skutečné nákaze. Tento princip staví na hlavu proti-covidové vakcíny typu mRNA. Do těla je vpravena genetická instrukce, aby si tělo vytvářelo hrotový protein, kterým je obalen virus Covidu, a pak má náš imunitní systém proti tomuto proteinu bojovat. Vynořuje se řada otázek. V které části těla se začne hrotový protein vytvářet, v jakém množství a jak dlouho? Co když se začne vytvářet na plicích nebo v žilkách? Nevěřím, že někdo zná bezpečnou odpověď.

Další pochyba. Funguje-li vakcína na jeden virus, bude pravděpodobně účinná i na malou variantu tohoto viru. Příklad. Vakcína proti tzv. smallpox používá imunitu vyvolanou variantou tohoto viru, tzv. cowpox-em. Smallpox je velmi zákeřný virus, zatímco jeho varianta – cowpox je neškodná.

Tedy nedává smysl nechat se očkovat každý rok proti nové variantě téhož viru. Navíc, jak je možné vyvinout dopředu vakcínu proti viru, který ještě neexistuje?

Snad 90% obyvatelstva bylo očkováno. Proč tedy Covid a chřipky stále existují? Proč se očkování bojí, že se nakazí? K čemu se tedy dali očkovat? Proč nejsou připuštěni ke slovu renomovaní lékaři a vědci, kteří mají na věci odlišný názor? Samé otázky a žádné odpovědi. Vyžaduje se slepá víra, což nebudí důvěru.

Martin Jelinowicz

Creation of Czechoslovakia and Remembrance day

This year will mark the 105th anniversary of the end of W. W. I. Next year will mark 110. years since its beginning. Growing up in Kanada

I always attended Remembrance Day ceremonies, often in school, namely Jarvis Collegiate in downtown Toronto in the 1970s. One of my classmates was Toronto's new Mayor Olivia Chow. She was very good in art. But I digress.

I took Remembrance Day seriously and actually failed to realize that both my own grandfathers both fought in W.W. I, although on the other side, as conscripts forced to fight for the hated Austria-Hungary. Both made it home but my maternal grandfather František Kutheil had a shorter leg, a result of a serious injury. He narrowly escaped amputation, allegedly thanks to a caring nurse. Both of my granddads died long before I was old enough to pose questions. But I heard that they never wanted to talk about the war, anyway.

A few months ago TV Ontario broadcast a 5-part French documentary film *Apocalypse - World War I* (created by Iabelle Clarke and Daniel Costelle). This excellent documentary contained lots of seldom seen archival footage, restored and colored, showing not only the soldiers at the front but also civilian life in the streets, politicians, VIPs, royals, generals, etc. It describes the political climate which led to the horrible conflict, using maps of the fronts. Above all it drives home the horror, senselessness and despicable hubris of the rulers willing to sacrifice millions of men, and civilians. Still – not a mention about Czechoslovak legions and their brave contribution to the Allied victory, as was capturing the Siberian Railway in Russia, not a word about Company Nazdar, formed by volunteers in France as early as August 1914. This attitude, however, is something we “Eastern European” exiles have encountered before.

But the horrible destructive war at least resulted in the collapse of Austria Hungary, and the subjugated nations of Czech and Slovaks went on to form their independent state together. Czechs finally renewed their statehood after 300 years of oppression. The new independent Czechoslovakia soon ranked among the most democratic and prosperous in the world.

This year's anniversary is overshadowed by horrible events in the world. It is hard to understand the complicated historical background, and we can only be on the side of innocent suffering civilians. One thing we can be sure of: Czechs have as clean a record as possible in relations with other nations. Our emancipation from the oppressive Habsburg regime were in the right thing. In the last 1000 years we didn't take foreign lands, commit genocide or colonize. While we have contributed to Western culture, we have not given the world any -isms and evil ideologies. This - while we had to worry about our survival. Therefore, we can stand tall. Oh, and keep on struggling to survive as a sovereign nation!

Barbara Sherriff